

SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (drugi razširjeni senat)
z dne 18. januarja 2005*

V zadevi T-93/02,

Confédération nationale du Crédit mutuel, s sedežem v Parizu (Francija), ki jo zastopata A. Carnelutti in J.-P. Gunther, odvetnika,

tožeča stranka,

ob intervenciji

Francoske republike, ki jo zastopata G. de Bergues in F. Million, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

intervenientka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopa G. Rozet, zastopnik, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

* Jezik postopka: francoščina.

katere predmet je predlog za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije 2003/216/ES z dne 15. januarja 2002 o državni pomoči, ki jo je Francoska republika v obliki previsoke kompenzacije iz naslova stroškov zbiranja in upravljanja s prihranki, vključenimi v varčevalno shemo „Livret bleu“, dodelila Crédit mutuel (UL 2003, L 88, str. 39),

SODIŠČE PRVE STOPNJE EVROPSKIH SKUPNOSTI (drugi razširjeni senat),

v sestavi J. Pirrung, predsednik, V. Tiili, sodnica, A. W. H. Meij, M. Vilaras in N. J. Forwood, sodniki,

sodni tajnik: J. Palacio González, glavni administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 8. junija 2004

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

- ¹ S to tožbo Confédération nationale du Crédit mutuel zahteva, da Sodišče prve stopnje Odločbo Komisije 2003/216/ES z dne 15. januarja 2002 o državni pomoči, ki jo je Francoska republika dodelila Crédit mutuel (UL 2003, L 88, str. 39, v nadaljevanju: izpodbijana odločba) razglasi za nično.

Crédit mutuel

- 2 Crédit mutuel je necentralizirana bančna skupina, ki jo sestavlja mreža lokalnih podružnic Crédit mutuel s statusom zadrug. Vsaka lokalna podružnica Crédit mutuel mora biti članica regionalne zveze, vsaka zveza pa mora biti članica Confédération nationale du Crédit mutuel, ki je osrednji organ v mreži v smislu člena L511-30 francoskega monetarnega in finančnega zakonika. Ta organ, ki je tožeča stranka v tej zadevi, ima status nepridobitnega združenja.

- 3 Število lokalnih podružnic Crédit mutuel, od katerih ima lahko vsaka eno ali več poslovalnic, se je z 2031 leta 1991 zmanjšalo na 1820 leta 2001. Ob sprejetju izpodbijane odločbe je imelo te podružnice v lasti približno 5,7 milijona članov. V obdobju med letoma 1999 in 2001 je bil Crédit mutuel peta francoska banka po hranilnih vlogah in tretja po velikosti mreže poslovalnic.

Livret bleu

- 4 Livret bleu, ustanovljen z zakonom 75-1242 z dne 27. decembra 1975 o popravku zakona o financah za leto 1975 (JORF z dne 28. decembra 1975, str. 13435), je s predpisi urejen varčevalni proizvod, namenjen širši javnosti, za katerega so javni organi banki Crédit mutuel dodelili izključno pravico distribuiranja.

- 5 Obrestno mero Crédit mutuel za hranilne vloge v shemi Livret bleu s predpisi ureja država. Obrestna mera po odbitku davka, ki se izplača varčevalcem, je enaka obrestni

meri za shemo Livret A (ki jo distribuirajo hranilnice in pošta), ki je glavni konkurenčni, s predpisi urejeni, varčevalni proizvod. Ta stopnja je bila ob sprejetju izpodbijane odločbe 3 %. Znesek vlog za posamezno hranilno knjižico ne sme presežati najvišjega zneska, ki je enak znesku, določenemu za shemo Livret A, in ki je od leta 1991 naprej znašal 100.000 francoskih frankov (FRF) (15.245 EUR) za posameznike in od 1. januarja 2002 naprej 15.300 EUR.

- 6 Za izplačilo obresti od hranilnih vlog v shemi Livret B velja davčna obravnava, ki odstopa od splošnih predpisov, ki se uporabljajo za obdavčenje prihrankov. Čeprav splošna davčna zakonodaja fizičnim osebam dovoljuje, da se, zlasti glede obresti od hranilnih vlog, katerih dolžnik ima sedež v Franciji, odločijo za odtegnitev davka pri viru namesto plačila davka od dohodka, take možnosti izbire ni za prejemke sheme Livret bleu, za katere v vsakem primeru velja odtegnitev davka pri viru. Vendar pa se taka odtegnitev izvede le od tretjine tega prejemka.
- 7 Sredstva, zbrana v shemi Livret bleu, katerih znesek se je v devetdesetih letih gibal med 80 in 100 milijardami FRE, so se na začetku uporabila za različne namene. Najprej je moral Crédit mutuel 50 % sredstev (zvišano na 65 % leta 1983) nameniti naložbam splošnega pomena (v nadaljevanju: NSP), ki so bile zlasti namenjene financiranju lokalnih skupnosti in vpisu vrednostnih papirjev, ki so jih izdale država in njene javne ustanove, s preostalim zneskom pa je lahko banka prosto razpolagala.
- 8 Z začetkom veljavnosti odloka z dne 27. septembra 1991 (UL FR z dne 26. novembra 1991, str. 15383) se je vedno večji del hranilnih sredstev namenjal financiranju socialnih stanovanj, zlasti z zbiranjem sredstev v Caisse des dépôts et consignations (v nadaljevanju: CDC), ki dodeljena sredstva nameni financiranju socialnih stanovanj z odobritvijo posojil organom, ki upravljajo stanovanja z nizko najemnino, po zgledu uporabe sredstev iz sheme Livret A hranilnic in pošte. Od odloka z dne

27. septembra 1991 naprej so se vsa nova sredstva, zbrana v shemi Livret bleu, namenila financiranju socialnih stanovanj, neobračunani zneski na dan 31. decembra 1990 pa so se morali postopoma v letnih obrokih v višini 10 % prenesti v sklad CDC do leta 2000. Danes so vsi neobračunani zneski zbrani v CDC.

- 9 Od leta 1991 sklad CDC izplačuje banki Crédit mutuel, samo iz naslova zbranih neobračunanih zneskov, plačilo, ki ustreza bruto obrestni meri, ki jo določijo javni organi in se vrne varčevalcem, ter posredniško provizijo v višini 1,3 % neobračunanih zneskov (v nadaljevanju: provizija za zbiranje sredstev).
- 10 V obdobju, ki ga obsega izpodbijana odločba, lahko tako razlikujemo med tremi različnimi naložbami neobračunanih zneskov sheme Livret bleu, in sicer med:
- neobračunanimi zneski, zbranimi v CDC od leta 1991 naprej (ki so namenjeni financiranju socialnih stanovanj in so predmet izplačila provizije za zbiranje sredstev);
 - drugimi naložbami splošnega pomena, poleg navedenih neobračunanih zneskov (ki jih sestavljajo predvsem dolgoročna posojila javnim skupnostim, v nadaljevanju: druge NSP);
 - prostimi naložbami.

Zadnji dve kategoriji naložb pa naj bi v tem obdobju postopoma odpravili.

- 11 Livret bleu je imel za banko Crédit mutuel pomembno vlogo. Njegov relativni pomen po vrednosti pa se je v obdobju pred letom 2002 zmanjševal. Delež, ki ga je imela shema Livret bleu v hranilnih vlogah banke Crédit mutuel in ki je leta 1975 znašal 70 % ter leta 1985 še vedno blizu 60 %, je od leta 1997 naprej padel pod 25 %.

Upravni postopek

- 12 25. januarja 1991 je bila Komisiji predložena pritožba glede pomoči, ki jo je Francoska republika dodelila Crédit mutuel iz naslova sheme Livret bleu. Z dopisom z dne 6. februarja 1998 je Komisija obvestila francoske organe o svoji odločitvi, da bo sprožila postopek preiskave na podlagi člena 88(2) Pogodbe ES (UL C 146, str. 6).
- 13 Banka Crédit mutuel je 18. junija 1998 Komisiji poslala dopis, v katerem je predstavila svoje utemeljitve za zavrnitev opredelitve ukrepov, ki jih zadeva začetni postopek, za državno pomoč, in spis z analitičnimi računovodskimi evidencami o shemi Livret bleu. Tudi številne zainteresirane stranke, vključno s pritožniki, so svoje pripombe predložile Komisiji.
- 14 Na podlagi spisa, ki ga je predložila banka Crédit mutuel, se je Komisija odločila, da bo opravila revizijo analitičnih računovodskih evidenc sheme Livret bleu. S tem namenom je najela svetovalca, čigar končno poročilo je bilo 10. januarja 2000 predloženo v preučitev francoskim organom in banki Crédit mutuel. Maja leta 2000 je tožeča stranka pooblastila drugega svetovalca za nalogo, ki je vsebovala pregled metodologije za izdelavo analitičnih računovodskih evidenc Crédit mutuel in izdelavo izkaza poslovnega izida sheme Livret bleu. Ta naloga je bila končana septembra 2000, ko je bilo predloženo podrobno poročilo. Komisija je aprila leta 2001 podaljšala pogodbo svojemu svetovalcu, da bi ugotovil razlike med

računovodskima poročiloma ter ugotovil, katere spremembe podatkov ali metodologije bi po potrebi lahko upravičeno sprejeli in vključili v njegovo predhodno oceno. Končno poročilo svetovalca je bilo poslano francoskim organom 23. julija 2001. Crédit mutuel in njegov svetovalec sta izrazila svoje nestrinjanje s sklepnimi ugotovitvami svetovalca Komisije.

Izpodbijana odločba

- 15 Komisija je 15. januarja 2002 sprejela izpodbijano odločbo.
- 16 Potem ko je Komisija povzela dejstva in pripombe, ki jih je prejela med upravnim postopkom, točko V izpodbijane odločbe posveča presoji kompenzacijskih ukrepov, odobrenih banki Crédit mutuel. Ta točka ima pet pododdelkov.
- 17 Točka V.1 izpodbijane odločbe je posvečena „[i]zkrivljanju konkurence in vplivu na trgovino med državami članicami“ ter v uvodni izjavi 92 pripelje do naslednjega sklepa:

„Morebitne pomoči, dodeljene banki Crédit mutuel, ob upoštevanju njihove narave pomoči za tekoče poslovanje, gospodarskega položaja v bančnem sektorju v Evropi, omejitev glede solventnosti, značilnih za bančni sektor, vplivajo na trgovino od začetka veljavnosti sheme Livret bleu in vse bolj izkrivljajo konkurenco v finančnem sektorju. Zaradi tega je treba morebitno pomoč ob njeni uvedbi leta 1975 obravnavati kot novo pomoč.“

- 18 Potem ko je Komisija v točki V.2 izpodbijane odločbe preučila „opredelitev državnih sredstev“, v uvodni izjavi 100, ki tvori točko V.3, z naslovom „Konkurenčna prednost“, je pojasnila:

„Če kompenzacija, ki jo Crédit mutuel prejme iz naslova naloge javne storitve, v obliki provizije za zbiranje sredstev, ki jo izplača CDC, presega neto stroške te javne storitve (ob upoštevanju vseh dohodkov in stroškov, povezanih z izpolnitvijo te naloge), ima Crédit mutuel konkurenčno prednost pred drugimi bankami, ker dobi dodatna sredstva, ki drugim bankam niso dodeljena.“

- 19 V uvodni izjavi 101 izpodbijane odločbe, ki se pojavi v točki V.4, namenjeni „[o]ceni zneska državne pomoči“, Komisija svoj pristop za določitev zneska pomoči opredeli z naslednjimi besedami:

„Ker so se francoski organi sklicevali na storitev splošnega gospodarskega pomena, povezano s shemo Livret bleu, si mora Komisija prizadevati, da dobi bilanco prihodkov in odhodkov, povezanih z izvedbo navedene storitve, da tako določi upravičeno višino kompenzacije, ki jo plača država.“

- 20 Po različnih računovodskih izvedenskih mnenjih je Komisija v zvezi z rezultati izkaza poslovnega izida sheme Livret bleu ugotovila naslednje:

— upravljanje neobračunanih zneskov, zbranih v CDC, je pripeljalo do izgub v vseh 90. letih prejšnjega stoletja, vendar pa je prineslo dobiček leta 1998;

- upravljanje drugih NSP je ustvarilo dobiček, za katerega so v 90. letih ocenili, da letno znaša med 59 milijoni FRF in 957 milijoni FRF;
- upravljanje prostih naložb je povzročilo izgube.

21 Ti rezultati so v uvodni izjavi 179 izpodbijane odločbe povzeti v naslednji razpredelnici (v milijonih FRF):

Leto	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	Skupaj
Zbrane obveznosti	[...] ¹	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	- 399
[Druge] NSP	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	2 592
Proste naložbe	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	-1 119
Skupna marža pred obdavčitvijo	1 096	505	301	- 471	- 135	- 87	- 156	20	1 074

22 V zvezi z ugotovitvijo skupne bilance prihodkov in odhodkov, povezanih z izvajanjem storitve splošnega gospodarskega pomena v zvezi s shemo Livret bleu, Komisija navaja:

„[109] Prihodke iz [drugih] NSP je treba upoštevati v vsakem primeru, saj so sestavni del obveznosti, ki jih je predpisala država v okviru sheme Livret

1 – Zaupni podatki prikriti.

bleu. Poleg tega je treba pripomniti, da bi bilo absurdno izključiti nekatere donosne naložbe: država bi morala nadomestiti izgube od nekaterih naložb, čeprav naj bi bili ustvarjeni zadostni dobički od drugih naložb znotraj sheme Livret bleu in naj se ne bi upoštevali.

[110] Položaj je manj jasen za proste naložbe, pri katerih je bila zabeležena izguba okoli 1 [miliarde FRF] v preučevanem obdobju. Zaradi tega bremenijo državni proračun, ki bi bil brez teh naložb uravnotežen, zaradi česar bi bila potrebna manjša provizija za zbiranje sredstev. Vseeno pa je Komisija ocenila, da je treba vključiti neto stroške prostih naložb.“

23 V zvezi s končno oceno Komisija v uvodni izjavi 180 izpodbijane odločbe navaja:

„Če vsota računovodskih gospodarskih ugodnosti, doseženih z uporabo sheme Livret bleu (provizija za zbiranje sredstev, dobiček od upravljanja [drugih] NSP, dobički od upravljanja sredstev na lastnem računu, to je prostih naložb), presega stroške, ki jih je imela banka Crédit mutuel z vodenjem zbiranja in upravljanjem neobračunanih zneskov, gre za prenos javnih sredstev, ki pomeni državno pomoč.“

24 Komisija torej ocenjuje, da je znesek pomoči, zbran v obdobju 1991–1998, enak vsoti rezultatov, navedenih v razpredelnici, ki je povzeta zgoraj v točki 21, in sicer 1074 milijonov FRF.

25 Potem ko je Komisija v točki V.5 preučila združljivost pomoči Crédit mutuel s Pogodbo, je v točki VI izpodbijane odločbe sklenila:

„[202] Odobritev pravice distribuiranja sheme Livret bleu banki Crédit mutuel vsebuje državne pomoči v smislu člena 87(1) [ES]. Te pomoči niso upravičene do nobene izjeme iz člena 87(2) in (3) [ES].

[203] Odstopanje iz člena 86(2) [ES] se lahko uporabi samo delno, saj kot je to pokazala revizija, opravljena za račun Komisije, kompenzacije, dodeljene v obdobju, niso strogo omejene na dodatne stroške, ki so nastali z izvedbo naloge splošnega gospodarskega pomena in se lahko upoštevajo. Ker je šlo za edino mogoče odstopanje, ki je omogočalo izvzetje zadevnih ukrepov iz obveznosti, določenih v pravilih o konkurenci, in zlasti prepovedi iz člena 87(1) [ES], iz tega izhaja, da del državnih sredstev, dodeljenih banki Crédit mutuel, ki presega kritje neto stroškov upravljanja in zbiranja sheme Livret bleu, ob upoštevanju običajne stopnje donosnosti, pomeni previsoko kompenzacijo stroškov upravljanja naloge javne storitve in zaradi tega državno pomoč, ki ni združljiva s skupnim trgom.“

26 Člen 1 izpodbijane odločbe določa:

„1. Ukrepi, ki jih je Francija sprejela v korist Crédit mutuel iz naslova zbiranja in upravljanja s prihranki, vključenimi v varčevalno shemo „Livret bleu“, vključujejo državne pomoči, ki niso združljive s skupnim trgom.

2. Te pomoči niso upravičene do nobenega odstopanja v okviru člena 87(2) in (3) [ES]. Lahko so delno upravičene do odstopanja iz člena 86(2) [ES], če so nujne za izvedbo naloge splošnega gospodarskega pomena, ki jo je banki Crédit mutuel

dodelila država. Pomoči, ki presegajo stroške zbiranja in upravljanja sheme Livret bleu, se ne morejo obravnavati kot združljive s skupnim interesom.“

27 Člen 2(1) izpodbijane odločbe določa: „Francija izterja od banke Crédit mutuel pomoči, ki niso združljive s skupnim trgom in so bile banki Crédit mutuel dodeljene od 1. januarja 1991 naprej.“Ta odstavek vsebuje tudi navedbe, katerih namen je določiti znesek pomoči, ki jih mora Francija izterjati.

28 Odstavki od 2 do 5 člena 2 določajo:

„2. Francija spremeni obrestno mero za neobračunane zneske iz sheme Livret bleu, ki jih je banka Crédit mutuel nakazala CDC, da bi v prihodnosti odpravila vse pomoči, ki presegajo stroške upravljanja in zbiranja, ki bi se lahko upoštevali.

3. Francoski organi od banke Crédit mutuel zahtevajo, da za Livret bleu uvede ločeno računovodstvo in ga objavi.

4. Francoski organi pošljejo Komisiji letno poročilo banke in triletno poročilo o računovodstvu sheme Livret bleu.

5. Komisija opravi vse preglede, ki so po njenem mnenju primerni, da preveri, ali so pomoči za banko Crédit mutuel strogo sorazmerne z nalogo splošnega gospodarskega pomena, ki ji je zaupana. Če meni, da je to potrebno, pooblasti svetovalce, da opravijo revizijo analitičnega knjigovodstva sheme Livret bleu.

Postopek in predlogi strank

- 29 Tožeča stranka je to tožbo v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložila 28. marca 2002.
- 30 S sklepom z dne 11. septembra 2002 je bila Francoski republiki dovoljena intervencija v podporo predlogom tožeče stranke.
- 31 Na podlagi poročila sodnika poročevalca je Sodišče prve stopnje (drugi razširjeni senat) odločilo začeti ustni postopek ter na podlagi ukrepov procesnega vodstva iz člena 64 Poslovnika Sodišča prve stopnje stranke pozvalo, naj predložijo določene dokumente in odgovorijo na nekatera pisna vprašanja. Stranke so podale svoje odgovore in predložile dokumente v predpisanem roku.
- 32 Stranke so na javni obravnavi 8. junija 2004 podale ustne navedbe in odgovorile na ustna vprašanja Sodišča prve stopnje. Zaprošene so bile, naj pisno odgovorijo na dodatni vprašanja, kar so storile v predpisanem roku. Ustni postopek se je zaključil 14. julija 2004.
- 33 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj:
- izpodbijano odločbo razglasi za nično;
 - podredno razveljavi člen 2 izpodbijane odločbe, kolikor zahteva povračilo opredeljene pomoči;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

34 Francoska republika, intervenientka, Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— izpodbijano odločbo razglasi za nično;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

35 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— tožbo zavrne;

— tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravno stanje

Uvodne ugotovitve

36 V podporo svojih predlogov za razglasitev ničnosti tožeča stranka navaja sedem tožbenih razlogov. V okviru prvega tožbenega razloga v zvezi s kršitvijo člena 87(1) ES trdi, da se ukrepi iz izpodbijane odločbe ne morejo obravnavati kot pomoči. V okviru drugega, tretjega in četrtega tožbenega razloga, ki jih uveljavlja podredno,

želi dokazati, da se ob predpostavki, da je šlo za pomoč, ta lahko obravnava le kot nova pomoč. V okviru petega tožbenega razloga, ki ga prav tako uveljavlja podredno, tožeča stranka trdi, da je Komisija kršila določbe člena 14 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 83, str. 1), ker je odredila vračilo domnevne pomoči. V okviru šestega tožbenega razloga tožeča stranka Komisiji očita, da je kršila njene postopkovne pravice in načelo dobrega upravljanja. Sedmi tožbeni razlog se nanaša na kršitev člena 253 ES.

- 37 Iz vseh razlogov strank izhaja, da je glavno vprašanje, ki se postavlja v zadevnem sporu, vprašanje opredelitve pomoči z izpodbijano odločbo, to pomeni državnega ukrepa, s katerim je bila dodeljena prednost banki Crédit mutuel. Zato je treba preveriti, ali izpodbijana odločba dovolj jasno navaja ukrepe in ugodnosti, ki v tem primeru pomenijo s Pogodbo nezdružljivo pomoč.

Obrazložitev izpodbijane odločbe v zvezi z opredelitvijo pomoči

Trditve strank

- 38 Prvič, trditve tožeče stranke v zvezi z opredelitvijo pomoči se pojavijo v tretjem, četrtem in petem delu sedmega tožbenega razloga, ki se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve. Drugič, tožeča stranka, zlasti v okviru svojega prvega in četrtega tožbenega razloga, navaja trditve, s katerimi želi dokazati, da obrazložitev izpodbijane odločbe ni zadostna in da je nasprotujoča glede različnih vidikov opredelitve pomoči. Podobno Komisija trditve o opredelitvi pomoči navaja v okviru svojih trditve v zvezi s prvim, četrtem in sedmim tožbenim razlogom.

39 Trditve strank se nanašajo na tri vidike opredelitve sporne pomoči, in sicer:

- določitev ukrepa, ki bi lahko dal prednosti banki Crédit mutuel;

- določitev državnih sredstev, s katerimi bi se lahko dala zadevna prednost;

- opredelitev sheme Livret bleu kot nove pomoči od leta 1975 naprej.

– Določitev ukrepa, ki daje prednost

40 Tožeča stranka v okviru prvega dela svojega prvega tožbenega razloga trdi, da je izpodbijana odločba dvoumna in nasprotujoča glede določitev ukrepov, ki so po mnenju Komisije dali prednost banki Crédit mutuel.

41 Tožeča stranka najprej trdi, da Komisija v izpodbijani odločbi ni ugotovila nobene ugodnosti, ki bi lahko pomenila tako pomoč in bi jo lahko nato brez težav količinsko opredelili.

- 42 Poudarja, da je edini element, ki ga je Komisija ugotovila kot takega, da bi lahko „pripeljal do pomoči“ (ne da bi pomenil pomoč), provizija za zbiranje sredstev. Vendar pa tožeča stranka meni, da je Komisija implicitno menila, da je prednost enako izhajala iz drugih proizvodov sheme Livret bleu, saj je sprejela „enotno metodo“, na podlagi katere so se vsi prihodki, ki jih je banka Crédit mutuel dobila od sheme Livret bleu, in vsi stroški, povezani z distribuiranjem tega proizvoda, upoštevali pri oceni, ali je plačilo, ki ga banka Crédit mutuel prejme za svojo nalogo distribuiranja sheme Livret bleu, primerno. Meni, da izpodbijana odločba v tem pogledu ni jasna.
- 43 Tožeča stranka nasprotuje utemeljitvi Komisije, prvič, glede presoje delne davčne oprostitve in izključne distribucije sheme Livret bleu, drugič, glede upoštevanja naložb sredstev sheme Livret bleu, in tretjič, glede ocene provizije za zbiranje sredstev.
- 44 Tožeča stranka, prvič, v zvezi z davčno oprostitvijo in izključnostjo, navaja, da Komisija, čeprav je opustila vsako zatrjevanje glede mogočega „učinka vabljivosti“ sheme Livret bleu, še naprej namiguje, da bi shema Livret bleu zaradi davčne oprostitve in dejstva, da jo upravlja samo ena kreditna institucija, dodelila posebne ugodnosti banki Crédit mutuel. Tožeča stranka v repliki ugotavlja, da izpodbijana odločba ne vsebuje nobenega dokaza o tem, da bi bila dodeljena izključnost prednost. Po njenem mnenju gre tukaj za jasno pomanjkanje obrazložitve, na katero je treba po potrebi paziti po uradni dolžnosti.
- 45 Drugič, v zvezi z naložbami sredstev iz sheme Livret bleu, tožeča stranka navaja, da izpodbijana odločba očitno ne vsebuje obrazložitve o tem, ali se lahko proizvodi drugih NSP opredelijo kot ugodnosti. Meni, da edino dejstvo, da so te operacije pomenile eno od naložb zneskov, vloženih v okviru sistema Livret bleu, v nobenem primeru ne omogoča sklepanja, da bi banka Crédit mutuel dobila ugodnejše pogoje od pogojev, ki izhajajo iz običajnih tržnih operacij.

- 46 Tretjič, tožeča stranka meni, da provizije za zbiranje sredstev prav tako ni mogoče obravnavati kot gospodarsko prednost, dodeljeno po netržnih pogojih. Ocenjuje, da Komisija ni upoštevala narave te provizije. Poleg tega tožeča stranka trdi, da iz besedila izpodbijane odločbe ni jasno, ali pomoč, ki jo je ugotovila Komisija, vsebuje provizijo za zbiranje sredstev v celoti ali samo v enem njenih delov, in v tem primeru, kateri del se lahko tako opredeli.
- 47 Tožeča stranka v repliki dodaja, da uporaba „enotne metode“ v izpodbijani odločbi vsebuje jasno protislovje in pripelje do neskladnega rezultata. Navaja, da je na več mestih v izpodbijani odločbi samo provizija za zbiranje sredstev opredeljena kot morebitna pomoč, medtem ko so druge naložbe (druge NSP in proste naložbe) upoštevane samo za izračun neto stroška sheme. Ne izključuje, da bi se lahko provizija za zbiranje sredstev opredelila kot pomoč, če bi se izkazalo, da je višja od stroškov upravljanja sheme Livret bleu in če bi bili izpolnjeni vsi drugi pogoji za uporabo člena 87 ES, saj bi plačana dejavnost torej prinašala dobiček in zanjo ne bi bilo treba imeti stroškov. Po navedbah tožeče stranke pa je Komisija menila, da znesek pomoči ne ustreza proviziji za zbiranje sredstev, temveč (pozitivnemu) saldu dejavnosti banke Crédit mutuel, povezane s shemo Livret bleu. Tako naj bi Komisija v znesek pomoči vključila vse dobičke, ki jih je ustvarila banka Crédit mutuel, zlasti tiste, ki izvirajo iz drugih NSP. Tožeča stranka trdi, da zaradi tega protislovja ni mogoče razumeti, iz česa je sestavljena pomoč, ki jo je ugotovila Komisija, in da to utemeljuje ničnost izpodbijane odločbe.
- 48 Nazadnje tožeča stranka meni, da rezultati, ki jih da ukrep Komisije, niso smiselni glede zneskov, ki jih mora banka Crédit mutuel vrniti državi. Poudarja, da iz izpodbijane odločbe, ob preučitvi izkaza poslovnega izida sheme Livret bleu med letoma 1991 in 1998, izhaja, da je bil samo v prvih treh letih dosežen dobiček iz poslovanja, ki je leta 1991 znašal 1096 milijonov FRE, 505 milijonov FRF leta 1992 in 301 milijon FRF leta 1993. Po njenem mnenju je treba ta dobiček v celoti pripisati drugim proizvodom, ne pa proviziji za zbiranje sredstev, ki je v istem obdobju prinesla 8,62 milijona oziroma 113 milijonov FRF dohodkov. Po drugi strani je bila med letoma 1994 in 1997 dosežena izguba iz poslovanja, medtem ko je delež

provizije za zbiranje sredstev od proizvodov iz sheme Livret bleu še naprej naraščal. Tožeča stranka poudarja, da provizija za zbiranje sredstev ni mogla prispevati k dobičku v prvih treh letih in da tudi ni preprečila izgube v naslednjih štirih letih. Čeprav bi lahko po mnenju tožeče stranke pozitivni rezultati prvih treh let v teh okoliščinah nasprotovali izplačilu provizije za zbiranje sredstev v teh istih letih, pa po drugi strani ni utemeljeno, da se z združevanjem med daljšim obdobjem pride do povračil, ki močno presegajo zneske, ki izhajajo iz posredniške provizije in provizije za upravljanje za leta, v katerih je dosežen neto dobiček.

- 49 Komisija meni, da besedilo izpodbijane odločbe ni dvoumno. V podporo te trditve se sklicuje na uvodno izjavo 203 izpodbijane odločbe (glej zgoraj navedeno točko 25) in člen 1(1) njenega izreka (glej zgoraj navedeno točko 26).
- 50 Komisija v odgovor na vprašanja Sodišča prve stopnje trdi, da je dodelitev provizije za zbiranje sredstev edini ukrep, s katerim je bila banki Crédit mutuel po izpodbijani odločbi podeljena državna pomoč. Meni, da to jasno izhaja iz uvodnih izjav 14, 28, 30, 66, 98, 167 in 168 ter zlasti člena 2(2) izreka izpodbijane odločbe.
- 51 Po drugi strani Komisija trdi, da izpodbijana odločba kot prednosti ni opredelila niti davčne oprostitve niti izključne pravice upravljanja sheme Livret bleu. Po njenem mnenju iz izpodbijane odločbe jasno izhaja, da znižanje davka, ki vključuje uporabo državnih sredstev, koristi neposredno potrošnikom in ne banki.
- 52 V zvezi z naložbami sredstev sheme Livret bleu Komisija trdi, da ni prav trditi, da bi izpodbijana odločba običajne proizvode („dobičke“) iz upravljanja sheme Livret bleu obravnavala kot državno pomoč, ki ni združljiva s skupnim trgom. Meni, da je ta očitek posledica zamenjave med pojmom konkurenčne prednosti, ki je posledica

previsoke kompenzacije iz državnih sredstev za neto stroške naloge splošnega gospodarskega pomena, in pojmom gospodarskih ugodnosti, ki so se upoštevale (kot so se upoštevali tudi nastali izdatki in stroški) za določitev neto stroškov izpolnitve te naloge. Komisija meni, da uvodna izjava 100 izpodbijane odločbe (povzeta zgoraj v točki 18) nedvoumno pojasnjuje vprašanje konkurenčne prednosti. Na obravnavi je Komisija v odgovor na vprašanje Sodišča prve stopnje pojasnila, da se nekateri deli izpodbijane odločbe, v katerih se omenja pojem prednosti v okviru stroškov sredstev iz sheme Livret bleu, pojavljajo v poglavju, posvečenem izdelavi bilance iz poslovanja, in se torej izključno nanašajo na drugi zgoraj navedeni pojem.

53 V zvezi s trditvami, navedenimi v repliki, Komisija trdi, da tožeča stranka navaja precej drugačno zahtevo od prvotne tožbene zahteve. Meni, da tožeča stranka ne razume opredelitve pomoči, kot izhaja iz člena 1 izpodbijane odločbe, in ne upošteva dejstva, da so lahko z analitičnim knjigovodstvom sestavili ne samo bilanco izdatkov, povezanih z izpolnitvijo naloge splošnega gospodarskega pomena, poverjene banki Crédit mutuel, temveč tudi bilanco vseh sredstev (pridobljenih iz poslovanja in državnih sredstev), dobljenih ob izpolnjevanju te naloge. Komisija opozarja, da je preostali znesek te bilance „del državnih sredstev, dodeljenih banki Crédit mutuel, ki presega kritje neto stroškov upravljanja in zbiranja sheme Livret bleu, ob upoštevanju običajne stopnje donosnosti“.

54 Nazadnje Komisija trdi, da znesek 1074 milijonov FRE, naveden v uvodni izjavi 178 in členu 2(1) izpodbijane odločbe, dejansko pomeni znesek javnih sredstev za obdobje med letoma 1991 in 1998, prejetih v tem obdobju, ki presega stroške zbiranja in upravljanja sheme Livret bleu.

– Določitev državnih sredstev

- 55 Tožeča stranka meni, da Komisija ni zadosti obrazložila opredelitve nekaterih elementov, ki jih najdemo v shemi Livret bleu, kot državnih sredstev.
- 56 Prvič, v zvezi z delno davčno oprostitvijo ni navedena nobena utemeljitev glede dejstva, da so zaradi sheme Livret bleu obdavčeni posamezniki, ki sicer niso zavezani plačilu davka. Tožeča stranka opozarja, da je v izpodbijani odločbi ugotovljeno, da imajo od te oprostitve korist samo potrošniki.
- 57 Drugič, iz obrazložitve izpodbijane odločbe ni jasno, ali se proizvodi drugih NSP obravnavajo kot državna sredstva. Izpodbijana odločba je omejena na trditev, da so del sistema Livret bleu, brez dodatnih natančnejših navedb. Tožeča stranka meni, da je ta trditev, če pomeni, da gre za državna sredstva, dvoumna in zaradi tega ni ustrežna. V repliki trdi, da Komisija paradoksalno zanika, da bi se lahko proizvodi drugih NSP opredelili kot državna sredstva, medtem ko so bili v izpodbijani odločbi ti proizvodi vključeni v skupni znesek, ki ga mora banka Crédit mutuel vrniti državi. Po njenem mnenju si ni mogoče predstavljati, da bi bili zneski predmet zahtevka za povračilo, ne da bi bili opredeljeni kot državna pomoč in bili zato izenačeni z državnimi sredstvi.
- 58 Tretjič, tožeča stranka in intervenientka menita, da Komisija ni zadosti obrazložila ugotovitve, v skladu s katero je provizija za zbiranje sredstev državno sredstvo.
- 59 Komisija poudarja, da določbe člena 253 ES zahtevajo, da obrazloži samo stališča, sprejeta v pravnem aktu. Meni, da sklep izpodbijane odločbe, naveden v uvodni izjavi 203, brez najmanjše dvoumnosti določa, da kadar finančna intervencija privede

do previsoke kompenzacije za neto stroške, nastale z nalogo storitve splošnega gospodarskega pomena, poverjene banki Crédit mutuel, ta pomeni državno pomoč, ki ni združljiva s skupnim trgom.

- 60 Trdi, da davčna oprostitve v izpodbijani odločbi ni bila opredeljena kot državno sredstvo ali pomoč v korist banke Crédit mutuel.
- 61 Komisija se tudi ne strinja s trditvijo, da naj bi bili v izpodbijani odločbi proizvodi drugih NSP obravnavani kot državna sredstva. Opozarja, da so trditve tožeče stranke in intervenientke v zvezi s tem posledica zamenjave med konkurenčno prednostjo, ki je posledica previsoke kompenzacije s strani države za stroške naloge splošnega gospodarskega pomena, ki je poverjena banki Crédit mutuel, in gospodarskimi prednostmi, ki so se upoštevale za ugotovitev neto stroškov te naloge.
- 62 Komisija v dupliki poudarja, da je v izpodbijani odločbi kot državno sredstvo opredeljena samo provizija za zbiranje sredstev, ki se je izplačevala od leta 1991 naprej. Na obravnavi je Komisija v odgovor na vprašanje Sodišča prve stopnje dodala, da to jasno izhaja iz uvodne izjave 14 in člena 12(2) izpodbijane odločbe. Meni, da je obrazložitev izpodbijane odločbe zadostna glede opredelitve te provizije za državno sredstvo.

– Opredelitev sheme Livret bleu kot nove pomoči ob njeni uvedbi leta 1975

- 63 Tožeča stranka trdi, da je v izpodbijani odločbi v uvodni izjavi 92 navedeno, da je treba mehanizem Livret bleu opredeliti kot novo pomoč že od leta 1975 naprej, brez navedbe kakršnega koli razloga o tem. Pri obravnavi v tem okviru v zvezi s presojo

posledic na trgovino in konkurenco niso podani razlogi, zaradi katerih bi ta mehanizem imel leta 1975 naravo pomoči. Tej opredelitvi naj bi med drugim nasprotovale trditve v odločbi, da se ni mogoče vrniti pred leto 1991, da se ugotovi morebitni obstoj pomoči. Na obravnavi je tožeča stranka trdila, da obstaja očitno protislovje med trditvijo, da pomoč izhaja iz leta 1975, in trditvijo, da je financiranje sheme Livret bleu program pomoči ali nova pomoč od leta 1991. Po njenem mnenju je Komisija zamenjala domnevni pomoči iz leta 1975 in 1991, to zamenjavo pa je mogoče najti tudi v metodi, ki jo je uporabila za izračun domnevne pomoči. Tožeča stranka meni, da je izpodbijana odločba zaradi te zamenjave težko razumljiva.

64 V tem okviru tožeča stranka trdi, da Komisija ni mogla sklepati, da je treba shemo Livret bleu obravnavati kot novo pomoč, ne da bi najprej dokazala, da gre za pomoč. Izpodbijana odločba ni vsebovala nobenega dokaza o obstoju pomoči tedaj, ko se je oblikovala shema Livret bleu.

65 Komisija meni, da je izpodbijana odločba zadostno utemeljena glede obravnave sheme Livret bleu kot pomoči od leta 1975 naprej. Opozarja, da je kritizirana analiza pojasnjena v točki V.1 izpodbijane odločbe, z naslovom „Izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino med državami članicami“. Komisija je v odgovor na vprašanje Sodišča prve stopnje na obravnavi pojasnila, da je opravila analizo v tistem delu odločbe, preden se je izrekla o drugih značilnih in sestavnih elementih pojma državne pomoči ter zlasti preden je zavzela stališče o vprašanju državnih sredstev. Analizo učinkov sheme Livret bleu na trgovino in konkurenco od leta 1975 naprej je po mnenju Komisije mogoče pojasniti z dejstvom, da se je morala izreči o trditvah pritožnikov, ki so se predvsem sklicevali na element pomoči, ki je izhajal iz „učinka vabljenosti“ sheme Livret bleu, ta učinek pa je ob predpostavki, da vsebuje element pomoči, že obstajal od uvedbe sheme pomoči leta 1975. Poleg tega se sklicuje na sodbo Sodišča prve stopnje z dne 15. junija 2000 v združenih zadevah Alzetta in drugi proti Komisiji (T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 do T-607/97, T-1/98, od T-3/98 do T-6/98 in T-23/98, Recueil, str. II-2319, točke od 142 do 148), v skladu s katero mora preučiti, ali je bil zadevni trg ob uvedbi pomoči

odprt za konkurenco. Ugotavlja, da se v uvodni izjavi 92 izpodbijane odločbe, ki vsebuje sklep tega dela, govori o „morebitni pomoči“, kar kaže na to, da ukrep na tej stopnji še bil dokončno opredeljen. Po njenem mnenju je mogoče dejstvo, da je pridevnik „morebiten“ pozneje izginil iz besedila izpodbijane odločbe, pojasniti s prizadevanjem za kratko besedilo in z razlogi rutinskega dela.

- 66 Komisija trdi, da je v izpodbijani odločbi navedeno, da upošteveno dejstvo v tej zadevi izhaja iz uporabe, s strani banke Crédit mutuel, sredstev, zbranih s shemo Livret bleu, ki jih je ta imela na voljo. Po njenem mnenju zaradi tega prihaja do izkrivljanja konkurence.

Presoja Sodišča

- 67 Najprej je treba opozoriti, da je obveznost obrazložitve postopkovna zahteva, ki jo je treba razlikovati od vprašanja utemeljenosti razlogov, saj se zadnje vprašanje nanaša na vsebinsko zakonitost spornega akta (sodbi Sodišča z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 67, in z dne 22. marca 2001 v zadevi Francija proti Komisiji, C-17/99, Recueil, str. I-2481, točka 35).
- 68 Obrazložitev, zahtevana v členu 253 ES, mora biti prilagojena vrsti zadevnega akta ter mora jasno in nedvoumno podati sklepanje ustanove, avtorice akta, tako da se zainteresiranim stranem omogoči poznavanje razlogov za sprejetje ukrepa in pristojnemu sodišču izvajanje nadzora. Zahtevo glede obrazložitve je treba oceniti glede na okoliščine konkretnega primera, zlasti vsebine akta, vrste navedenih razlogov in interesa za prejem pojasnil, ki ga lahko imajo naslovniki ali druge osebe, ki jih akt neposredno in posamično zadeva. Ni nujno, da so v obrazložitvi opredeljeni vsi upošteveni dejanski in pravni elementi, ker je treba vprašanje, ali obrazložitev akta izpolnjuje zahteve iz člena 253 ES, oceniti ne samo z vidika njegovega besedila,

ampak tudi njegovega konteksta in vseh predpisov, ki urejajo to področje (sodbe Sodišča z dne 13. marca 1985 v združenih zadevah Nizozemska in Leeuwarder Papierwarenfabriek proti Komisiji, 296/82 in 318/82, Recueil, str. 809, točka 19; z dne 14. februarja 1990 v zadevi Delacre in drugi proti Komisiji, C-350/88, Recueil, str. I-395, točki 15 in 16, in z dne 29. februarja 1996 v zadevi Belgija proti Komisiji, C-56/93, Recueil, str. I-723, točka 86, ter zgoraj v točki 67 navedeni sodbi Komisija proti Sytraval in Brink's France, točka 63, in Francija proti Komisiji, točki 35 in 36).

- 69 V zvezi z vprašanjem, ali je izpodbijana odločba zadostno obrazložena glede opredelitve pomoči, ki naj ne bi bila združljiva s Pogodbo, je treba torej preveriti, ali ta odločba zainteresiranim strankam omogoča, da poznajo državni ukrep ali državne ukrepe, za katere Komisija trdi, da pomenijo pomoč, ter da lahko Sodišče prve stopnje opravi nadzor nad presojo teh ukrepov. Po drugi strani v okviru preučitve obrazložitve ni pomembno vedeti, ali je opredelitev teh ukrepov kot pomoči utemeljena.

– Izrek in „sklep“ izpodbijane odločbe

- 70 Najprej je treba poudariti, da v členu 1(1) izpodbijane odločbe, po katerem „ukrepi, ki jih je [Francoska republika] sprejela v korist Crédit mutuel iz naslova zbiranja in upravljanja prihrankov, vključenih v varčevalno shemo „Livret bleu“, vključujejo državne pomoči, ki niso združljive s skupnim trgovom“, ni izrecno navedeno, kateri so državni ukrepi v zvezi s shemo Livret bleu, za katere se je v tej odločbi štelo, da je bila z njimi podeljena pomoč banki Crédit mutuel.
- 71 Trditve Komisije, da je v členu 2(2) izreka izpodbijane odločbe jasno navedeno, da je bila kot taka ugotovljena samo provizija za zbiranje sredstev, ni mogoče sprejeti.

- 72 Res je sicer, da se ta določba, ki Francosko republiko obvezuje, da spremeni stopnjo plačila za neobračunane zneske sheme Livret bleu, ki jo izplačuje CDC, da bi v prihodnosti odpravila vse pomoči, ki presegajo stroške upravljanja in zbiranja, nanaša samo na provizijo za zbiranje sredstev. Vendar pa ne opredeljuje pomoči, temveč ukrepe, ki jih mora Francoska republika sprejeti v prihodnosti, da bi se izognila izplačevanju pomoči v obliki provizije za zbiranje sredstev. Ni sporno, da se je zbiranje neobračunanih sredstev sheme Livret bleu pri CDC končalo leta 1999 in da je od tistega trenutka naprej provizija za zbiranje sredstev edini proizvod, ki ga banka Crédit mutuel dobi od upravljanja sheme Livret bleu. Zato ta točka izreka ne omogoča nobenega sklepanja o opredelitvi pomoči, katere nezdržljivost s skupnim trgov je ugotovljena v členu 1(1) izpodbijane odločbe za leta pred končanim zbiranjem.
- 73 Iz tega izhaja, da določitev pomoči v izreku izpodbijane odločbe ne more zadostovati, da se zainteresiranim stranem in Sodišču prve stopnje omogoči, da spoznajo ukrep ali ukrepe, za katere se v obravnavanem primeru šteje, da pomenijo pomoč.
- 74 V skladu z ustaljeno sodno prakso izrek akta ni ločljiv od obrazložitve in ga je treba, če se pojavi potreba, razlagati ob upoštevanju razlogov, ki so pripeljali do njegovega sprejetja (sodba Sodišča z dne 15. maja 1997 v zadevi TWD proti Komisiji, C-355/95 P, Recueil, str. I-2549, točka 21; sodbi Sodišča prve stopnje z dne 22. oktobra 1997 v združenih zadevah SCK in FNK proti Komisiji, T-213/95 in T-18/96, Recueil, str. II-1739, točka 104, in z dne 11. marca 1999 v zadevi Eurofer proti Komisiji, T-136/94, Recueil, str. II-263, točka 171, ter zgoraj v točki 65 navedena sodba Alzetta in drugi proti Komisiji, točka 163).
- 75 V tem pogledu Komisija v točki VI izpodbijane odločbe, z naslovom „Sklep“, v uvodni izjavi 202 ugotavlja: „[D]odelitev pravice distribuiranja sheme Livret bleu banki Crédit mutuel vsebuje državne pomoči v smislu člena 87(1) [ES]“. Uvodna izjava 203, na katero se sklicuje Komisija (povzeta zgoraj v točki 25), se nanaša na „dodeljena nadomestila“ in „zadavne ukrepe“, preden se ugotovi, da „del državnih sredstev, dodeljenih banki Crédit mutuel, ki presega [stroške upravljanja in zbiranja] sheme Livret bleu ‚ob upoštevanju običajne stopnje donosnosti‘, pomeni [...] državno pomoč.“

76 Ker uvodna izjava 202 obrazložitve ne vsebuje nobenega pojasnila v zvezi z izrekom in ker uvodna izjava 203 izrecno ne opredeljuje ukrepov, ki so predmet sankcije, je treba preučiti, ali analiza pogojev v izpodbijani odločbi, ki morajo biti izpolnjeni, da se lahko državna intervencija šteje za pomoč, omogoča, da se natančno ugotovijo ukrepi, za katere se šteje, da je bila z njimi podeljena pomoč banki Crédit mutuel.

– Analiza v zvezi s pojmom državne pomoči

77 Na podlagi člena 87(1) ES morajo biti glede tega izpolnjeni štirje pogoji. Prvič, obstajati mora intervencija države ali iz državnih sredstev. Drugič, ta intervencija naj bi prizadela trgovino med državami članicami. Tretjič, njenemu prejemniku mora dajati prednost. Četrto, izkrivljati mora ali utegne izkrivljati konkurenco (sodba Sodišča z dne 24. julija 2003 v zadevi Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, Recueil, str. I-7747, točka 75).

78 Komisija je te pogoje preučila v točkah od V.1 do V.4 (uvodne izjave od 76 do 181) izpodbijane odločbe. Vendar v svoji analizi ni sledila vrstnemu redu, po katerem so bili ti pogoji navedeni zgoraj. Najprej je namreč v točki V.1 obravnavala „[i]zkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino med državami članicami“, preden je v točki V.2 preučila „[o]predelitev državnih pomoči“. Nadaljevala je s točko V.3, z naslovom „Konkurenčna prednost“, točko V.4 pa je posvetila „[o]ceni zneska državne pomoči“. Kot v nadaljevanju izhaja iz preučitve vsebine teh različnih točk, to sosledje povzroča nekatere težave pri razumevanju, ki se pojavljajo v izpodbijani odločbi. Zato je treba z upoštevanjem vrstnega reda, ki ga je izbrala Komisija, preučiti, ali razglabljanja, ki jih vsebujejo te štiri točke, omogočajo, da se ugotovijo ukrepi, ki predstavljajo pomoč, ki je predmet sankcije.

– Analiza izkrivljanja konkurence in vpliva na trgovino

- 79 Komisija najprej v uvodnih izjavah od 76 do 92 izpodbijane odločbe preuči drugi in četrti pogoj, naveden zgoraj v točki 77. Njena analiza je razdeljena na tri stopnje, pri čemer prva vključuje podrobno študijo „[v]pliva pomoči na trgovino od leta 1975 naprej“, druga predstavitev „[d]okončanja liberalizacije bančnega sektorja v Evropski uniji od konca sedemdesetih let in okrepitve konkurence“ ter tretja predstavitev „[p]oložaja banke Crédit mutuel na francoskem bančnem trgu“.
- 80 Glede, prvič, analize vplivov na trgovino od leta 1975 naprej (uvodne izjave od 76 do 84 izpodbijane odločbe), je treba ugotoviti, da ta del izpodbijane odločbe daje vtis, da je Komisija menila, da so ukrepi, uvedeni leta 1975, vključevali pomoči za banko Crédit mutuel, ne da bi natančneje navedla, katere ukrepe je upoštevala kot take. Dejstvo, da je Komisija med postopkom pred Sodiščem prve stopnje poudarila, da je pomoč sestavljena iz provizije za zbiranje sredstev, uvedene leta 1991, lahko v tem pogledu zmedo samo še poveča.
- 81 Pojasnila v zvezi s tem ukrepom, ki jih je Komisija dala na obravnavi v odgovor na vprašanja Sodišča prve stopnje, ne morejo ovreči vtisa, da je Komisija lahko menila, da sporna pomoč vsaj delno izhaja iz ukrepov, sprejetih leta 1975.
- 82 Prvič, trditev, da je bila preučitev vplivov na trgovino opravljena pred preučitvijo državnih sredstev, razkrije težavo glede metode, ki jo je uporabila Komisija v obravnavanem primeru. Nedvomno je merilo, da lahko ukrep vpliva na trgovino med državami članicami, ločnica med področjem uporabe nadzora Komisije nad pomočmi in področjem, rezerviranim za avtonomne ukrepe držav članic, pri čemer Komisija nima nobenih pooblastil za posredovanje glede državnega ukrepa, če navedeni pogoj ni izpolnjen. Zato je primerno, zlasti v okviru postopka preiskave o zapletenem mehanizmu, ki ga sestavljajo različni državni ukrepi, kot je shema

Livret bleu, da Komisija ob uvedbi postopka in pred začetkom analize posameznih ukrepov začasno preveri, ali bi ta celotni mehanizem lahko vplival na trgovino. Vendar pa je treba v končni odločbi Komisije to začasno presojo zamenjati z dokončno presojo mogočih vplivov ukrepov, dokončno opredeljenih kot pomoči, na trgovino med državami članicami. To velja še toliko bolj takrat, kadar končna odločba kot pomoč opredeli samo del ukrepov, ki jih vključuje postopek preiskave, kar je po mnenju Komisije podano ravno v tem primeru. Trditev, ki jo je dala Komisija, torej ne more odpraviti nastale dvoumnosti, ker se preiskava vplivov sheme Livret bleu na trgovino leta 1975 v izpodbijani odločbi pojavi v zvezi z opredelitvijo ukrepov, sprejetih leta 1975, kot pomoči.

83 Nadalje, obveznost, da Komisija odgovori pritožnikom, je ne bi smela prisiliti k ukrepu, ki ga je sprejela. Če drži, da so se pritožbe, ki so bile predložene Komisiji, nanašale na ukrepe, sprejete leta 1975, in da jih je bila prisiljena preučiti, je ni nič obvezovalo, da ugotovi, da bi lahko ti ukrepi prizadeli trgovino, če je menila, da jih ni mogoče opredeliti kot pomoči zaradi drugih razlogov.

84 Nazadnje, v zvezi s posledicami, ki jih lahko ugotovimo iz zgoraj v točki 65 navedene sodbe Alzetta in drugi proti Komisiji, Komisija pravilno ugotavlja, da mora, če želi ugotoviti, ali je treba pomoči, dodeljene v okviru programa pomoči, opredeliti kot obstoječe ali nove, preveriti, ali je bil zadevni trg ob uvedbi tega programa odprt za konkurenco ali ne. Ta razlaga potrjuje vtis, da je bil v skladu z izpodbijano odločbo preučeni program pomoči uveden leta 1975.

85 Drugič, preučitev posledic liberalizacije bančnega sektorja v uvodnih izjavah od 85 do 89 izpodbijane odločbe pripelje do ugotovitve, da „je vpliv pomoči, dodeljenih bančni ustanovi, na trgovino postal izjemno resen“ od leta 1990 naprej. Čeprav

provizija za zbiranje sredstev ni omenjena v uvodnih izjavah od 85 do 89 izpodbijane odločbe, se lahko te izjave razumejo, kot da je Komisija z njimi hotela dokazati, da bi lahko ta ukrep močno vplival na trgovino. Ta analiza ne da nobenega pojasnila o vprašanju, ali so bili poleg provizije za zbiranje sredstev tudi drugi ukrepi upoštevani kot ukrepi, ki predstavljajo sporno pomoč.

- 86 Tretjič, namen pojasnil, navedenih v uvodnih izjavah 90 in 91 izpodbijane odločbe, o položaju banke Crédit mutuel na francoskem bančnem trgu, je zavrnil trditev, da omejena ozemeljska pristojnost lokalnih podružnic banke Crédit mutuel izključuje vsak učinek pomoči na trgovino in na drugi strani vsebuje nekaj kratkih ugotovitev o izkrivljanju konkurence, pri čemer je Komisija zlasti trdila:

„Crédit mutuel je donosno podjetje [...]. Morebitna previsoka kompenzacija za neto stroške zbiranja in upravljanja nalog splošnega gospodarskega pomena bi mu omogočila, da poveča svoj dobiček in zbere dodatne lastne vire sredstev. Omejitev glede plačilne sposobnosti [...], ki je posledica evropskih bančnih predpisov, uvaja obveznost, ki omejuje sposobnost za rast kreditnih institucij. Vsaka pomoč za tekoče poslovanje, če okrepi svoja sredstva, pomeni močan vzvod za premostitev teh omejitev. Iz teh omejitvenih mehanizmov glede plačilne sposobnosti izhaja, da je presoja izkrivljanja konkurence lažja pri pomoči v korist kreditnih institucij. Če je neposredni ali posredni vpliv pomoči povečati lastna sredstva, se lahko izkrivljanje konkurence izraža v povečanju obsega dejavnosti banke.“

- 87 Uvodni izjavi 90 in 91 izpodbijane odločbe se torej dokončno ne izrečeta o obstoju izkrivljanja konkurence v obravnavanem primeru, temveč sta omejeni na nekaj pojasnil glede meril presoje, ki jih Komisija namerava uporabiti. Na podlagi tega odseka ni mogoče ugotoviti, ali so lahko v skladu z izpodbijano odločbo drugi ukrepi poleg provizije za zbiranje sredstev prispevali k previsoki kompenzaciji za stroške zbiranja in upravljanja, povečanju lastnih sredstev ter zaradi tega k izkrivljanju konkurence.

- 88 Na koncu so v sklepu teh razglabljanj v uvodni izjavi 92 izpodbijane odločbe (povzeti zgoraj v točki 17) uporabljeni izredno nenatančni izrazi glede ugotovitve pomoči, saj se sklicujejo na „morebitne pomoči, dodeljene banki Crédit mutuel“, ki imajo „obliko pomoči za tekoče poslovanje“, in ugotavljajo, da je „[bila] morebitna pomoč nova pomoč od njene uvedbe leta 1975.“ V tem sklepu provizija za zbiranje sredstev ni niti omenjena.
- 89 Če drži, da uvodna izjava 92 izpodbijane odločbe opredeljuje „morebitne“ pomoči, katerih vplivi se ocenjujejo, je treba opozoriti, da se ta opredelitev ne uporabi, kadar gre za vprašanje v uvodni izjavi 130 izpodbijane odločbe o „pravni analizi narave pomoči, ki izhaja iz sheme Livret bleu“. Kljub temu Komisija vztraja pri tem, da „gre za novo pomoč od konca leta 1975“. Seveda Komisija nato ugotavlja, da zneska te pomoči ni mogoče izračunati za obdobje pred letom 1991. To pa na podlagi izpodbijane odločbe še ne pomeni, da ni bilo nobene pomoči pred letom 1991. Uporabljeni izrazi prej kažejo, da je Komisija lahko domnevala, da so že pred letom 1991 obstajali ukrepi, ki bi lahko pomenili pomoč, vendar pa se je odrekla izračunu njihovega zneska.
- 90 S tem ko je Komisija na obravnavi pojasnila neobstoj pridevnika „mogoč“ v uvodni izjavi 130 izpodbijane odločbe s prizadevanjem za jedrnatost in razlogi „čisto rutinskega dela“, samo priznava, da besedilo izpodbijane odločbe razkriva pomanjkljivosti, ne da bi odpravila negotovosti glede vsebine te odločbe, ki izhaja iz nje.
- 91 Iz tega izhaja, da analiza izkrivljanja konkurence in vpliva na trgovino v izpodbijani odločbi ne omogoča, da se jasno ugotovi, za katere ukrepe mehanizma Livret bleu se v izpodbijani odločbi meni, da vplivajo na trgovino in izkrivljajo konkurenco.

– Analiza državnih sredstev

92 Drugič, Komisija je v uvodnih izjavah od 93 do 99 izpodbijane odločbe preučila vprašanje državnih sredstev, s katerimi je bila po njenem mnenju dodeljena zadevna pomoč. Treba je ugotoviti, da obrazložitev v izpodbijani odločbi v zvezi s tem ni niti jasna niti izčrpna.

93 V uvodni izjavi 94 izpodbijane odločbe Komisija najavi naslednji načrt:

„[Preverila] bo [...], katera so državna sredstva, do katerih bi lahko bila banka Crédit mutuel upravičena: 1. davčna ugodnost, dodeljena varčevalcem; 2. provizija za zbiranje sredstev [...]; 3. proizvodi iz [drugih NSP]; 4. morebitne posredne ugodnosti in stroški sistema Livret bleu.“

94 V zvezi z davčno oprostitvijo je v izpodbijani odločbi najprej navedeno, da sistem vključuje zbiranje državnih sredstev in sprejetje ugodnejše sheme za varčevalca v primerjavi z običajnim položajem ter da državi povzroča stroške. V uvodni izjavi 96 izpodbijane odločbe nadaljuje:

„Zdi se, da ta pomoč neposredno koristi potrošnikom kot posameznikom in ne banki, zaradi česar torej ni mogoče sklepati, da je banka Crédit mutuel neposredni upravičenec davčne pomoči. Vendar pa je ta davčna pomoč socialnega značaja povezana s proizvodom, ki ga distribuira samo en gospodarski subjekt, to je banka Crédit mutuel. Pomoč ne izpolnjuje pogoja združljivosti, določenega v členu 87(2)(a) [ES], ki določa, da je pomoč dodeljena, brez diskriminacije glede na poreklo izdelkov.“

- 95 Ta analiza ne omogoča jasne ugotovitve, ali je Komisija sklepala, da bi lahko davčna oprostitvev pomenila prenos državnih sredstev v korist banke Crédit mutuel. Vendar pa take razlage izpodbijane odločbe ni mogoče izključiti glede na to, da ni nujno, da je za ugotovitev obstoja intervencije z državnimi sredstvi v korist podjetja to podjetje neposredni upravičenec te pomoči. Iz člena 87(2)(a) ES namreč izhaja, da lahko pomoči socialnega značaja, dodeljene posameznim potrošnikom, spadajo na področje uporabe člena 87(1) ES. Podobno lahko dejstvo, da se lahko država članica odpove davčnim prejemkom, vključuje posredni prenos državnih sredstev, ki se lahko obravnavajo kot pomoč v korist drugim gospodarskim subjektom, kot so subjekti, ki se jim davčna ugodnost dodeli neposredno (sodba Sodišča z dne 19. septembra 2000 v zadevi Nemčija proti Komisiji, C-156/98, Recueil, str. I-6857, točke od 24 do 28).
- 96 Zaradi tega je izpodbijana odločba dvoumna v zvezi z opredelitvijo davčne oprostitve z vidika merila državnih sredstev.
- 97 Drugič, Komisija preuči „nalogo javnega pomena, dodeljeno banki Crédit mutuel“ in v uvodni izjavi 98 izpodbijane odločbe navaja:

„Banki Crédit mutuel je bila zaupana naloga distribuiranja sheme Livret bleu, ki je povezana s strogimi prednostnimi pravicami in omejitvami. Prednostne pravice obsegajo izključno distribucijo sheme Livret bleu in plačilo provizije za zbiranje sredstev [...]. Obveznosti se nanašajo na uporabo sredstev, zbranih ob pomoči sheme Livret bleu. Te obveznosti so se sčasoma spremenile [...]. Danes so vsi neobračunani zneski zbrani v skladu CDC. Sklad CDC izplačuje banki Crédit mutuel samo za zbrana neobračunana sredstva pristojbino, ki ustreza bruto obrestni meri, ki jo določijo javni organi in se vrne varčevalcem, ter posredniško provizijo v višini 1,3 %. Treba je poudariti, da je treba, ker je sklad CDC javno podjetje, ki prejme javna sredstva za izpolnitev nalog splošnega pomena, provizijo za zbiranje sredstev

obravnavati kot državna sredstva. Obresti se nakažejo varčevalcem, zato ima Crédit mutuel koristi samo od te provizije. Ta provizija je sestavni del naloge javne storitve, za katero je odgovorna banka Crédit mutuel, in jo zato lahko pripišemo državi.“

98 Provizija za zbiranje sredstev je torej jasno opredeljena kot državno sredstvo.

99 Tretjič, v zvezi s proizvodi drugih NSP, Komisija v uvodni izjavi 99 izpodbijane odločbe izjavlja:

„Na podlagi prejetih informacij kombinacija obveznega značaja teh naložb ter dejstva, da je pogoje za obrestno mero določila država in jih ni prosto določil trg, potrjuje, da je treba sklepati, da so [druge] NSP sestavni del sheme Livret bleu. V nadaljevanju bo dokazano, da so ti zakonsko določeni pogoji banki Crédit mutuel omogočili, da je ustvarila velike dobičke od teh neobračunanih zneskov. Opredelitev teh NSP je bila spremenjena z odlokom z dne 27. septembra 1991: obravnavane naložbe so od zdaj izključno posojila za financiranje socialnih stanovanj in njihova dodelitev v sklad CDC [...] Vendar pa so zelo počasi v 90. letih prejšnjega stoletja te nove naložbe nadomestile stare: samo novo zbrana sredstva so bila takoj v celoti namenjena tem novim naložbam od leta 1991 naprej.“

100 Iz navedenega je jasno, da Komisija proizvodov drugih NSP ne opredeli izrecno kot državna sredstva. Vendar pa se zdi, da take opredelitve ni mogoče izključiti. V tem okviru namreč pomen ugotovitve, na podlagi katere „so [druge] NSP sestavni del sheme Livret bleu“, ni jasen, ker je bila podobna ugotovitev navedena v uvodni izjavi 98 izpodbijane odločbe, da bi se utemeljilo, da se lahko provizija za zbiranje sredstev pripiše državi (glej zgoraj navedeno točko 87).

- 101 Zaradi tega je v izpodbijani odločbi rezultat preučitve vprašanja, ali proizvodi, ki jih banka *Crédit mutuel* dobi od upravljanja drugih NSP, pomenijo prenos državnih sredstev, prav tako dvoumen.
- 102 Četrtrič, v zvezi s preučitvijo morebitnih posrednih prednosti in stroškov iz sheme *Livret bleu*, najavljeno v uvodni izjavi 94 izpodbijane odločbe, je treba ugotoviti, da ni bila opravljena v tem delu odločbe. Pač pa so bila opravljena razglabljanja o posrednih prednostih in stroških mehanizma *Livret bleu* v delu, namenjenem oceni zneska državne pomoči, zlasti v uvodnih izjavah od 119 do 127, v katerih Komisija preučuje morebitne „učinke vabljalivosti“ sheme *Livret bleu*, in v delu, namenjenem združljivosti pomoči s Pogodbo, zlasti v uvodnih izjavah od 190 do 194 o vprašanju, ali je morala banka *Crédit mutuel* obdržati poslovalnice na podeželju. Vendar pa ni bila opravljena nobena presoja morebitnih posrednih prednosti z vidika pogoja državnih sredstev.
- 103 Skratka, treba je ugotoviti, da je analiza vprašanja o državnih sredstvih v izpodbijani odločbi jasna glede provizije za zbiranje sredstev, je pa dvoumna v zvezi z opredelitvijo davčne oprostitve in proizvodov drugih NSP ter ni popolna v zvezi z drugimi prednostmi, ki jih je Komisija nameravala preučiti.

– Analiza konkurenčne prednosti

- 104 Točka V.3 izpodbijane odločbe, z naslovom „Konkurenčna prednost“, vsebuje le uvodno izjavo 100, povzeto goraj v točki 18.

- 105 Ta točka izpodbijane odločbe je omejena na določitev merila, ki ga Komisija namerava uporabiti za ugotovitev, ali se v obravnavanem primeru lahko ugotovi konkurenčna prednost ter ali sta izpolnjena tretji in četrti pogoj iz člena 87(1) ES, navedena zgoraj v točki 77. Treba je poudariti, da je to merilo v uvodni izjavi 100 izpodbijane odločbe opredeljeno samo v zvezi s provizijo za zbiranje sredstev in ne omenja nobenega drugega ukrepa, ki je del mehanizma Livret bleu.
- 106 Analizo teh dveh pogojev, ki zadeva, prednosti, podeljene upravičencu, in vprašanje, ali preučevani ukrep izkrivlja ali bi lahko izkrivljal konkurenco, najdemo tudi v točki V.4 izpodbijane odločbe, pod naslovom „Ocena zneska državne pomoči“, ki vsebuje uvodne izjave od 101 do 181. Tudi ta razglabljanja niso jasna glede vprašanja, ali je plačilo provizije za zbiranje sredstev edini upoštevan ukrep, za katerega je veljalo, da je banki Crédit mutuel prinesel konkurenčno prednost, ali pa so bili v tem pogledu upoštevni tudi drugi ukrepi, sprejeti v okviru sheme Livret bleu.
- 107 Komisija najprej opredeli „postopke za upoštevanje vseh proizvodov in stroškov, povezanih z neobračunanimi zneski sheme Livret bleu, “ter v zvezi s tem v uvodni izjavi 103 izpodbijane odločbe navede:

„Finančni mehanizem v zvezi s shemo Livret bleu banke Crédit mutuel je treba oceniti glede na organizacijo celotne varčevalne sheme, to je, da je treba upoštevati vse stroške in koristi sistema, zlasti koristi, ki neposredno izvirajo iz uporabe neobračunanih zneskov, zbranih zaradi naloge distribuiranja tega neobdavčenega varčevalnega proizvoda.“

- 108 Ti izrazi dajejo vtis, da je bila davčna oprostitev sheme Livret bleu upoštevana za ugotovitev, ali je ta mehanizem dal prednost banki Crédit mutuel.

- 109 Vtis, da je bila davčna oprostitvev upoštevana, potrjuje uvodna izjava 108, v kateri je navedeno, da „[so] hranilne vloge sheme Livret bleu banki Crédit mutuel omogočile, da je do sredstev prišla po ugodnejših pogojih, kot bi bilo mogoče samo z refinanciranjem na finančnih trgih“. Poleg tega Komisija v uvodni izjavi 111 ugotavlja, da so „stroški sredstev“ iz sheme Livret bleu „drugačni od običajnih stroškov na trgu“. V uvodni izjavi 117 se omenja „posebnost tega načina zbiranja sredstev“. Podobno se v uvodni izjavi 175 utemeljuje upoštevanje prostih naložb, ker se „opirajo na posebna sredstva, hranilne vloge, zbrane zaradi monopola pri distribuciji sheme Livret bleu“. V isti uvodni izjavi je tudi ugotovljeno, da „[v] konkurenčnih pogojih banka Crédit mutuel teh sredstev verjetno ne bi mogla pridobiti po isti ceni“.
- 110 Navedeni odlomki so dvoumni glede opredelitve ukrepa ali ukrepov, ki so razlog za konkurenčno prednost, ki se pripisuje banki Crédit mutuel.
- 111 Pojasnilo Komisije, da je treba razlikovati med pojmom „konkurenčna prednost, ki je posledica previsoke kompenzacije za nastale stroške zaradi izpolnjevanja naloge splošnega gospodarskega pomena“, in med pojmom „gospodarske prednosti“, upoštewane v okviru skupne bilance sheme Livret bleu, katere namen je preveriti, ali obstaja previsoka kompenzacija, ne prinaša potrebne razjasnitve.
- 112 Nedvomno se lahko več odlomkov izpodbijane odločbe, ki obravnavajo prednosti, zlasti uvodne izjave 106, 107, 180 in 198, razume, kot da se nanašajo na gospodarsko prednost, ki se je upoštevala v okviru skupne bilance. Po drugi strani, kadar se v izpodbijani odločbi, zlasti v uvodnih izjavah 108, 111 in 175, večkrat navede, da je banka Crédit mutuel pridobila sredstva po ugodnejših pogojih od tržnih, izpodbijana odločba namiguje na konkurenčno prednost, ki je posledica sheme Livret bleu, in ne samo na gospodarsko prednost, ki jo je treba upoštevati v okviru skupne bilance te sheme.

- 113 Komisija je v zvezi s tem na obravnavi potrdila, da se pravne posledice nanašajo samo na provizijo za zbiranje sredstev in ne na druge elemente. Ob predpostavki, da je ta trditev pravilna, pa dejstvo, da se na več mestih v izpodbijani odločbi omenjajo „prednosti“, ki se na koncu ne upoštevajo pri opredelitvi pomoči, ne da bi to bilo izrecno navedeno, ustvarja zmedo, zaradi česar je razumevanje izpodbijane odločbe glede tega vprašanja še bolj oteženo.
- 114 Poleg tega trditev, da se je upoštevala samo provizija za zbiranje sredstev, ni združljiva z v uvodnih izjavah od 119 do 127 izpodbijane odločbe opravljeno obravnavo „učinkov vabljivega proizvoda“, ki so del sheme Livret bleu in na katere se sklicujejo pritožniki. Po njihovih navedbah bi lahko izključna pravica distribuiranja varčevalnega proizvoda, ki je privlačen zaradi svoje davčne oprostitve, banki Crédit mutuel omogočila, da privabi in zadrži stranke, ki jim lahko mreža nato predlaga druge bančne proizvode ali storitve. Komisija v uvodnih izjavah 126 in 127 izpodbijane odločbe pojasni, da tem učinkom ni namenila pozornosti v izpodbijani odločbi, ker ni bilo mogoče natančno oceniti njihovih finančnih posledic. Ti „učinki“ sheme Livret bleu nimajo nobene zveze s plačilom provizije za zbiranje sredstev, temveč so samo povezani s pravico distribuiranja neobdavčenega varčevalnega proizvoda. Preučitev takih učinkov torej pripomore k dajanju vtisa, da sta izključna pravica in davčna oprostitve dva izmed ukrepov, ki tvorijo pomoč, ugotovljeno v izpodbijani odločbi. Seveda je morala Komisija odgovoriti na trditve pritožnikov o tem in zato se v tem okviru ni mogla izogniti temu, da se izreče o drugih ukrepih kot o proviziji za zbiranje sredstev. Vendar pa bi Komisija za to, da bi se izognila temu, da bi se izpodbijana odločba razumela v smislu, da te ukrepe obravnava, kot da so prispevali k dodelitvi pomoči, ki je predmet sankcije, toliko nujneje morala jasno navesti, da je samo za provizijo za zbiranje sredstev menila, da je bila z njo dodeljena pomoč, če je bilo dejansko tako njeno stališče.
- 115 Vtis, da provizija za zbiranje sredstev ni bila edini ukrep, ki se je upošteval v zvezi s pomočjo, dodeljeno banki Crédit mutuel, je še močnejši zaradi rezultata ocene zneska pomoči v točki V.4 izpodbijane odločbe. V tem pogledu je poučno, če

razpredelnico rezultatov izkaza poslovnega izida sheme Livret bleu, povzeto zgoraj v točki 20, dopolnimo s podatki o proviziji za zbiranje sredstev, ki so jih predložile stranke v odgovor na vprašanja Sodišča prve stopnje:

Leto	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	Skupaj
Provizija za zbiranje sredstev	10	60	110	240	390	490	540	780	2 620
Zbrani neobračunani zneski	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	- 399
[Druge] NSP	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	2 592
Proste naložbe	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	- 1 119
Nekapitalizirana pomoč	1 096	505	301	- 471	- 135	- 87	- 156	20	1 074

116 Ta razpredelnica potrjuje trditev tožeče stranke, da se znesek pomoči, ugotovljene v izpodbijani odločbi, pojasni predvsem z upoštevanjem dobičkov, ki jih je banka Crédit mutuel ustvarila med letoma 1991 in 1993, to je v obdobju, ko provizija za zbiranje sredstev še ni močneje prispevala k rezultatom upravljanja sheme Livret bleu, saj so dobički sheme Livret bleu izvirali predvsem iz prihodkov od drugih NSP.

117 Nesorazmerje med zneskom pomoči, ki se nanaša na ta leta, in zneskom provizije za zbiranje sredstev, nakazane v istem obdobju, je osupljivo in ga je na prvi pogled težko utemeljiti, če pomoč izhaja dejansko samo iz plačila te provizije, ne da bi v tem okviru namenili pozornost še kakemu drugemu prej sprejetemu ukrepu v okviru

sheme Livret bleu. V teh pogojih analiza konkurenčne prednosti, kot izhaja iz izpodbijane odločbe, ne omogoča, da se potrди trditev Komisije, da je bila samo provizija za zbiranje sredstev opredeljena kot pomoč.

- 118 Posledično, ker Komisija v izpodbijani odločbi ni jasno izrazila svojega stališča o določitvi ukrepov, s katerimi je bila dodeljena sporna pomoč banki Crédit mutuel, Sodišče prve stopnje ne more opraviti sodnega nadzora nad presojo sheme Livret bleu z izpodbijano odločbo.
- 119 Končno, na podlagi sklepanja Komisije v izpodbijani odločbi ni mogoče izključiti možnosti, ki jo je omenila tožeča stranka, da se izpodbijana odločba pravzaprav nanaša na dve morebitni pomoči, dodeljeni leta 1975 oziroma 1991, ne da bi bila v analizi med njima jasna razlika.
- 120 Treba je dodati, da Komisija v svoji analizi ni mogla upoštevati pojasnil, ki jih je dalo Sodišče po sprejetju izpodbijane odločbe v zvezi z državnimi ukrepi, katerih namen je kompenzacija za izdatke, povezane z izpolnitvijo naloge splošnega pomena, zlasti v sodbi Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg, ki je navedena zgoraj v točki 77. Čeprav je nekatere pomanjkljivosti v obrazložitvi, sprejeti v izpodbijani odločbi, mogoče pojasniti z dejstvom, da Komisija ob sprejetju izpodbijane odločbe še ni mogla uporabiti novih spoznanj iz te sodne prakse, je bilo kljub temu nujno, da je ob upoštevanju zapletenosti tega spisa obrazložitev Komisije še zlasti jasno predstavljena v zvezi z določitvijo in s presojo ukrepov, s katerimi je bila dodeljena sporna pomoč banki Crédit mutuel.
- 121 Iz zgoraj navedene analize izhaja, da obrazložitev v izpodbijani odločbi v celoti ne omogoča, da se ugotovi, ali je Komisija kot ukrepe, s katerimi je bila banki Crédit mutuel dodeljena sporna pomoč, poleg provizije za zbiranje sredstev ugotovila še davčno oprostitev, izključno pravico distribuiranja in pogoje za plačilo drugih NSP ali ne.

- 122 Iz navedenega izhaja, da izpodbijana odločba ni zadostno obrazložena v zvezi z določitvijo ukrepov, opredeljenih kot pomoč.
- 123 Res je, da je Komisija med tem postopkom navedla, da je na podlagi izpodbijane odločbe samo provizija za zbiranje sredstev vir sporne pomoči. Kljub temu je treba opozoriti, da te obrazložitve, ki so jo razvili zastopniki Komisije pred Sodiščem prve stopnje, ni v izpodbijani odločbi in da je v protislovju s številnimi odlomki njenih razlogov, ki so analizirani zgoraj.
- 124 Kot je Sodišče razsodilo v svoji sodbi z dne 15. junija 1994 v zadevi Komisija proti BASF in drugi (C-137/92 P, Recueil, str. I-2555, točke od 66 do 68), so izrek in razlogi odločbe, ki mora biti obvezno obrazložena na podlagi člena 253 ES, neločljiva celota, tako da lahko samo kolegij komisarjev na podlagi kolegijskega načela hkrati sprejme enega in druge, za vsako spremembo, ki presega samo pravopisno ali slovnično prilagoditev, pa je izključno pristojen kolegij.
- 125 Te ugotovitve, ki temeljijo na kolegijskem načelu, veljajo tudi za izpodbijano odločbo v obravnavanem primeru, ki bi prav tako morala biti obrazložena na podlagi člena 253 ES in s katero je kolegij komisarjev izvajal posebno pristojnost, da se izreče o združljivosti državnih pomoči s skupnim trgom, ki mu je bila podeljena s členom 88 ES.
- 126 Iz tega izhaja, da utemeljitev, ki so jo predstavili zastopniki Komisije pred Sodiščem prve stopnje, ne more odpraviti nezadostne obrazložitve izpodbijane odločbe (v tem smislu glej sodbi Sodišča z dne 24. oktobra 1996 v združenih zadevah Nemčija in drugi proti Komisiji, C-329/93, C-62/95 in C-63/95, Recueil, str. I-5151, točki 47 in 48, ter Sodišča prve stopnje z dne 25. junija 1998 v združenih zadevah British Airways in drugi proti Komisiji, T-371/94 in T-394/94, Recueil, str. II-2405, točke od 116 do 119).

- 127 Iz tega izhaja, da je treba izpodbijano odločbo razglasiti za nično, ne da bi bilo treba presoditi druge razloge, ki jih je navedla tožeča stranka.

Stroški

- 128 V skladu s členom 87(2) Poslovnika Sodišča prve stopnje se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Tožena stranka ni uspela, zato v skladu s predlogi tožeče stranke poleg svojih stroškov nosi tudi stroške, ki jih je priglasila tožeča stranka.
- 129 Francoska republika nosi svoje stroške v skladu s členom 87(4), prvi pododstavek, Poslovnika Sodišča prve stopnje.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (drugi razširjeni senat)

razsodilo:

- 1. Odločba Komisije 2003/216/ES z dne 15. januarja 2002 o državni pomoči, ki jo je Francoska republika dodelila Crédit mutuel, se razglasi za nično.**

2. Komisija nosi svoje stroške in stroške, ki jih je priglasila tožeča stranka.

3. Francoska republika nosi svoje stroške.

Pirrung

Tiili

Meij

Vilaras

Forwood

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 18. januarja 2005.

Sodni tajnik

Predsednik

H. Jung

J. Pirrung

Stvarno kazalo

Dejansko stanje	II - 147
Crédit mutuel	II - 148
Livret bleu	II - 148
Upravni postopek	II - 151
Izpodbijana odločba	II - 152
Postopek in predlogi strank	II - 158
Pravno stanje	II - 159
Uvodne ugotovitve	II - 159
Obrazložitev izpodbijane odločbe v zvezi z opredelitvijo pomoči	II - 160
Trditve strank	II - 160
– Določitev ukrepa, ki daje prednost	II - 161
– Določitev državnih sredstev	II - 166
– Opredelitev sheme Livret bleu kot nove pomoči ob njeni uvedbi leta 1975	II - 167
Presoja Sodišča	II - 169
– Izrek in „sklep“ izpodbijane odločbe	II - 170
– Analiza v zvezi s pojmom državne pomoči	II - 172
– Analiza izkrivljanja konkurence in vpliva na trgovino	II - 173
– Analiza državnih sredstev	II - 177
– Analiza konkurenčne prednosti	II - 180
Stroški	II - 187
	II - 189

